Eduskunnan talousvaliokunta
TaV@eduskunta.fi

Talousvaliokunta keskiviikko 16.02.2022 klo 11.00 / HE 208/2021 vp / Asiantuntijalausunto

Asiantuntijalausunto hallituksen esityksestä HE 208/2021 vp

Eduskunnan talousvaliokunta on pyytänyt Turvallisuus- ja kemikaalivirastolta (Tukes) lausuntoa hallituksen esityksestä eduskunnalle laeiksi jalkineiden ja tekstiilituotteiden vaatimustenmukaisuudesta sekä eräiden tuotteiden markkinavalvonnasta annetun lain ja sakon täytäntöönpanosta annetun lain 1 §:n muuttamisesta.

Tukes toteaa lausuntonaan seuraavaa:

Vuoden 2021 alusta voimaan tulleella markkinavalvontalain muutoksella jalkineiden ja tekstiilituotteiden merkintöjen markkinavalvonta siirrettiin Kilpailu- ja kuluttajavirastolta (KKV) Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle 16.7.2021 alkaen. Muutos katsottiin tarkoituksenmukaiseksi ja lainsäädännön täytäntöönpanon vahvistamiseksi välttämättömäksi. Tukesilla on kokemusta markkinavalvonnan tehtävistä laajalti eri tuotesektoreilta sekä toimivat menettelyt markkinavalvonnan tekniseen toteuttamiseen, joten Tukes kannattaa markkinavalvontatehtävien keskittämistä. Tukes vastaa yli 30 tuotedirektiivin – tai asetuksen valvonnasta.
Tukesin markkinavalvonta on pääosin kohdistunut tuotteiden henkilö- ja ympäristöturvallisuutta sekä vaatimustenmukaisuutta koskeviin ominaisuuksiin, siten tekstiili- ja jalkinemerkintöjen markkinavalvonta poikkeaa sisällöltään muusta Tukesin tekemästä markkinavalvonnasta. KKV ei ole tehnyt tekstiili- ja jalkinemerkintöjen valvontaa, joten tekstiili- ja jalkinemerkintöjen valvonta on edellyttänyt Tukesissa toiminnan pystyttämistä sekä tulee edellyttämään laajaa viestintää yrityksille ja kuluttajille kehitettävien uusien valvontamenetelmien lisäksi. Tukes esitti eduskunnalle, että asianmukainen valvonta edellyttää riittävää resursointia henkilöresursoinnin lisäksi toiminnan digitalisoimiseen sekä viestintään. Budjettilaissa osoitettiin testaukseen 20 000 euroa, mutta henkilöresursointiin ja muuhun valvontatoimintaan tarvittavia määrärahoja ei huomioitu. Riittämättömän

tekstiili- ja jalkinemerkintöjen markkinavalvonnan resursointi tarkoittaa, että Tukesin valvontaan budjetoimia niukkoja määrärahoja joudutaan kohdentamaan tekstiili- ja jalkinemerkintöjen valvontaan muilta sektoreilta.Tukes pitää hyvänä ehdotusta mahdollisuudesta seuraamusmaksun määräämiseen rikkomuksesta; seuraamusmaksu vahvistaa valvonnan keinovalikoimaa ja ehkäisee ennalta rikkomuksia. Elinkeinonharjoittajienkin etu on saada lainsäädännön vastaisesti toimivat toimijat kuriin. Uusi nopea hallinnollinen sanktio, seuraamusmaksu, edesauttaa tämän tavoitteen saavuttamista. EU:n markkinavalvonta-asetus (EU 2019/1020) edellyttää, että tekstiili- ja jalkinemerkintöjä koskevien säännösten rikkomisesta säädetään tehokkaat seuraamukset. Seuraamusmaksusääntely on vaihtoehto rangaistussäännöksille. On tehokkaampaa ja tarkoituksenmukaisempaa, että Tukes voi määrätä seuraamusmaksun, kuin että merkintävaatimusten rikkominen kriminalisoitaisiin. Tukesin muilla markkinavalvonnan sektoreilla ei ole vielä käytössä seuraamusmaksua, joten Tukesin tulee kehittää seuraamusmaksun käyttämiseen yhtenäiset periaatteet, joilla varmistetaan toiminnanharjoittajien tasapuolinen ja oikeasuhtainen kohtelu.Ehdotuksen mukaan seuraamusmaksua ei saa määrätä, jos teosta on kulunut yli vuosi. Tukes katsoo, että tämä määräaika on tarpeettoman lyhyt. Toiminnanharjoittaja pystyy esim. omalla viivyttelyllään ja yhteistyöhaluttomuudellaan välttämään seuraamusmaksun.
Tukesin toimenpiteiden (esim. selvityspyynnön) tulisi katkaista määräajan kuluminen. Jos tämä ei ole mahdollista, määräajan tulisi olla ainakin kaksi vuotta. Ei ole myöskään selvää, mistä lähtien aika alkaa kulua. Lisäksi jos toiminnanharjoittaja on myynyt vaatimustenvastaisia tuotteita jo vuosia, mutta asia tulee vasta myöhemmin Tukesin tietoon, toiminnanharjoittaja välttyy seuraamusmaksulta.

Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti. Allekirjoittajan henkilöllisyyden ja allekirjoituksen ajankohdan voi varmistaa allekirjoitusta klikkaamalla ja asiakirjan aitous voidaan todentaa sähköisesti. Jos asiakirjaa muutetaan jälkikäteen, allekirjoitus ei ole enää kelvollinen. Sähköinen asiakirja on alkuperäiskappale, eikä allekirjoituksen oikeellisuutta voi varmistaa paperitulosteesta. Alkuperäisen sähköisen asiakirjan voi tarvittaessa pyytää Tukesin kirjaamosta.

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto

Tämä asiakirja on laadittu ja allekirjoitettu sähköisesti.
Denna handling har upprättats och undertecknats elektroniskt.
This document has been digitally prepared and signed.

Pääjohtaja Kimmo Peltonen
14.2.2022

Johtaja Tiina Putkonen
14.2.2022

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto
Säkerhets- och kemikalieverket
Finnish Safety and Chemicals Agency

Helsinki
PL 66 (Opastinsilta 12 B)
FI-00521 Helsinki

Tampere
Yliopistonkatu 38
FI-33100 Tampere

Rovaniemi
Valtakatu 2
FI-96100 Rovaniemi

Vaihde / Tel.
+358 29 5052 000
www.tukes.fi
kirjaamo@tukes.fi
Y-tunnus 1021277-9